

Nieuwsbrief mei 2013

Beste lezer,

Kwaliteit en professionaliteit zijn sleutelbegrippen geworden in de monumentensector. De vraag is echter hoe kwaliteit te garanderen is. Dat stond centraal op 24 april toen BOEi gastheer was voor een symposium dat georganiseerd werd door de stichting Erkende Restauratiekwaliteit Monumentenzorg (ERM) voor bouwkundigen werkzaam bij opdrachtgevers. Uiteraard waren onze zes bouwkundigen daarbij vertegenwoordigd. Nu houden wij ons bij BOEi bezig met een relatief nieuwe tak van sport; het restaureren én herbestemmen. Daarbij lukt het ons regelmatig om monumenten van de ondergang te redden waar anderen, ook uit de monumentensector, dat niet aandurven. Daarbij moeten we op het scherpst van de snede opereren tussen budget, planning, „oudbouw en nieuwbouw“, wensen van nieuwe gebruikers: want zonder nieuw gebruik geen duurzame instandhouding. Dan helpt het om richtlijnen en procedures te hebben maar wat vooral helpt is ondernemingszin en vakmanschap; restaureren en herbestemmen is immers ook naar bevind van zaken handelen. Het is structuur én cultuur. Dat laatste is niet in regels of diploma's te vangen, het is wat de bijna 40 mensen die voor BOEi werken elke dag weer opnieuw met elkaar en experts van buiten „op de mat“ leggen. De resultaten zijn ernaar, zo waren de complimenten van de Rijksdienst voor de Clemenskerk in Hilversum, de DRU in Ulft en de Locloods in Roosendaal („je kan niet eens zien dat het gerestaureerd is“ en een maximaal resultaat in kwaliteit met de beschikbare middelen) niet van de lucht. Ook steenfabriek de Bunswaard in Beuningen verrast velen. Wie de „puinhoop“ die er 13 jaar geleden, toen de fabriek werd aangekocht en het monument „wegbestemd“ was nog kent, zal verrast zijn. Op zaterdag 1 juni is het Dag van de Bouw. Dan start ook de verkoop van de woningen in de steenfabriek en is de modelwoning, ingericht en al te bezichtigen. Zie ook www.het-erfgoed.nl

Veel leesplezier toegewenst!

Met vriendelijke groet,

Arno Boon
directeur

Symposium herbestemming religieus erfgoed

Door de grote hoeveelheid kerken en kloosters die beschikbaar komt, is er een toenemende urgentie om een goede oplossing te vinden om leegstand onder deze gebouwen te voorkomen. Herbestemming is een van de oplossingen. Kerk en Klooster, de dochter van BOEi die zich bezighoudt met religieus erfgoed, merkt in de praktijk dat er op dit moment veel behoefte is aan samenwerkingen en kennisdeling om tot concrete resultaten te komen. Daarom organiseert Kerk en Klooster op 4 juli aanstaande een besloten bijeenkomst onder de titel 'Stilte voor de storm - samen pionieren'. Aanwezig zijn professionals en direct betrokkenen die zich vanuit verschillende achtergronden concreet inzetten voor de herbestemming van religieus erfgoed. De bijeenkomst vindt plaats in de Clemenskerk in Hilversum, eigendom van BOEi, waar op dezelfde dag de oplevering van de casco restauratie gevierd gaat worden. Kerk en Klooster is in 2013 opgericht door BOEi op initiatief van de [stichting Behoud en Herbestemming Religieus Erfgoed](http://www.stichting-behoud-en-herbestemming-religieus-erfgoed.nl) (BHRE) als een dochterorganisatie voor het behoud van religieus erfgoed. De BankGiro Loterij ondersteunt Kerk en Klooster.

Monumentenzorg in crisistijd

Monumentenzorg in crisistijd, dat was het onderwerp waar Arno Boon, directeur van BOEi over sprak tijdens de Conferentie Maatschappelijk Vastgoed op 17 april en ook tijdens het symposium van stichting ERM en de Landelijke Federatie Het Behouden Huis op 24 april jongstleden. "Herbestemmen is verankerd in beleid van overheden en herbestemmen is door de crisis, die vooral in het vastgoed woedt, ook de oplossing voor veel overtollige gebouwen. Maar er is nog weinig ervaring mee. Zowel in de vastgoedsector als in de monumentenniche van diezelfde vastgoedsector. Daar wil BOEi iets aan doen. Om de zorg voor monumenten in crisistijd veilig te stellen is een andere aanpak nodig; het is meer dan alleen restaureren. Tijdelijk gebruik, conserveren totdat er geld is verdiend voor restauratie en zorgen voor publiek draagvlak zijn daarbij kernbegrippen. BOEi is mede initiatiefnemer om kennis en kunde te delen, het debat in en buiten de sector aan te jagen en om draagvlak voor behoud van monumenten te vergroten.

Zo is BOEi mede initiatiefnemer van de [MonumentenMonitor](#). Dit is een nieuw instrument waarmee op systematische wijze, periodieke en landsdekkende kwantitatieve gegevens over monumentaal vastgoed worden verzameld. Met deze informatie is het mogelijk de restauratiebehoefte, de mate waarin objecten herbestemd zijn en leegstand te bepalen. Ook is BOEi een van de oprichters van het project [Meerhierover](#), een landelijk label dat via tags met een QR code gebruikersinformatie over monumenten ontsluit. Deze projecten zijn, net als de Erfgoedstem, bij stichting Erfgoedlab ondergebracht. Deze onafhankelijke stichting wil de monumentenbranche versterken, emanciperen en verder professionaliseren. De [Erfgoedstem](#) en het Nationaal Monumentencongres, een initiatief van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, het Nationaal Restauratiefonds en de Federatie Instandhouding Monumenten, worden om die reden door de stichting Erfgoedlab georganiseerd.

Wat is het verhaal? ▶

Wat gebeurt hier nu? ▶

Wat kan ik hier doen? ▶

Wat is er in de buurt? ▶

Meer informatie? ▶

Te huur: bijzondere industriële horeca- en kantoorlocaties

Werken, wonen of recreëren in een monument is nog steeds in trek. Waar „gewone“ kantoren met ernstige leegstand te kampen hebben lijkt de verhuur van monumenten, of het nu kerken, fabrieken of boerderijen zijn, veel minder aan populariteit ingeboet te hebben. Kwaliteit verkoopt zichzelf. Daarbij is het wel zaak om het casco al op orde te hebben, dan is het voor potentiële gebruikers makkelijker om „er doorheen te kijken“. De Zwarte Silo in Deventer, gelegen in het havenkwartier van de Hanzestad, krijgt een combinatie van innovatieve horeca-gerelateerde functies. De Watertoren in Den Bosch biedt ruimte aan een horeca-ondernemer die een restaurant kan beginnen in de onderste twee etages, met als bonus een glazen dakopbouw op 35 meter hoogte met panoramisch uitzicht over de stad. De tussenliggende etages kunnen gehuurd worden als kantoorruimten door bedrijven die op zoek zijn naar een stadspanorama.

Het Silogebouw in Wehl, een fors industrieel monument in een groene omgeving, wordt volledig gevuld met uitgeverij- en media-gerelateerde functies. Hier is nog ruimte beschikbaar voor bedrijven en ZZP-ers uit deze branche. In de voormalige Hazemeijer fabriek in Hengelo, nu de Creatieve Fabriek, is de laatste jaren een mix ontstaan van evenementen, horeca, onderwijs, technologische bedrijven en reparatiebedrijfjes. Het complex bestaat uit acht gebouwen, waar inmiddels ruim 40 huurders hun intrek hebben genomen. Seats2Meet is een van de laatste nieuwkomers. Ook hier verloopt de verhuur gestaag en is nu ca. 60% verhuurd van de 25.000 m2.

Meer informatie over verhuur : 033 760 0660 of het-erfgoed.nl.

BOEi aanwezig op Provada en VNG Jaarcongres

'Deel de inspiratie', dat is het thema van de Provada, de jaarlijkse ontmoetingsbeurs van de vastgoedbranche. De Provada vindt plaats van 4 tot en met 6 juni in de Amsterdamse RAI en natuurlijk is BOEi van de partij als lid van het Nationaal Renovatie Platform (NRP), een samenwerking tussen 60 partners uit de vastgoedsector. Dinsdag 4 juni staat in het teken van de keuze tussen herontwikkelen, herbestemmen of transformeren. Arno Boon, directeur van BOEi, neemt op deze dag deel aan het debat 'gemeentelijk vastgoed in de uitverkoop'. BOEi is tijdens de Provada te vinden op het NRP (Nationaal Renovatie Platform) Kennisplein, waar bezoekers onder het motto 'dare to be different' uitgedaagd worden om de gebaande paden te verlaten. Meer info: www.provada.nl

Tegelijk met de Provada vindt het VNG Jaarcongres, het grootste congres van gemeentebestuurders in Nederland, op 4 en 5 juni plaats in de IJsselhallen in Zwolle. Ongeveer 3000 gemeentebestuurders zullen elkaar daar ontmoeten. Op de VNG beurs laat BOEi zien wat zij kan betekenen voor het behoud van fabrieken, boerderijen, kerken en kloosters. In veel gemeenten trekt BOEi samen op met gemeenten om de marktkansen en de haalbaarheid van herbesteding van monumentale gebouwen te onderzoeken. Meer info: www.vngjaarcongres.nl

Maatschappelijke bestemming voor boerderij in Oosterwolde

Samen met gemeente Oldebroek en zorginstelling 's Heerenloo heeft Boerderij en Landschap een maatschappelijke bestemming gerealiseerd voor boerderij Groot Essen in het dorpje Oosterwolde, een gemeentelijk monument. Sinds kort kunnen volwassenen met een verstandelijke beperking hier een dagbesteding vinden, bijvoorbeeld in de werkplaats voor houtbewerking of in de wijngaard die op het landgoed is aangelegd. Na enkele jaren van stagnatie zijn alle partijen blij dat het gelukt is om de boerderij op deze

manier opnieuw in gebruik te nemen.

De boerderij zelf was in goede staat en er hoefde maar weinig aan te gebeuren om een rustige omgeving te creëren voor de cliënten van 's Heerenloo, die zich volgens de begeleiders direct thuis voelden in de boerderij. Volgende stap is om ook de nabijgelegen schuur bij het programma te betrekken. Boerderij en Landschap gaat dit traject samen met de buurtbewoners in, want het uitgangspunt van de herbestemming is om de leefbaarheid van het dorp te verbeteren. Mogelijk kan komende zomer al de heropening van het complex gevierd worden.

Voor informatie over deze en andere boerderijen kan contact opgenomen worden met Cees Koomen, directeur van [Boerderij en Landschap](#), 06 175 775 75.

CONTACTINFORMATIE

BOEi
033 760 0660
info@boei.nl
www.boei.nl

BOEi is een initiatief van AM Vastgoedontwikkeling BV, Rabo Vastgoedgroep, Dudok Wonen, NS Stations, Bank Nederlandse Gemeenten, VolkerWessels Bouw & Vastgoedontwikkeling bv, Oranje Fonds, Vesteda en Triodos Bank.

BOEi wordt jaarlijks financieel ondersteund door de BankGiro Loterij.
Voor meer informatie: www.bankgiroloterij.nl

BankGiroLoterij
CULTUUR MAAKT JE RIJKER